

Problémy současné verze zákona o ochraně oznamovatelů

Návrh zákona o ochraně oznamovatelů a změny dalších zákonů byl vložen 30. 6. 2020 do eKLEPu, v současnosti probíhá vypořádání připomínek z meziresortního připomínkového řízení, které skončilo 29. 7. 2020. Do konce září by měl zákon být předán vládě, následně bude probíhat 60 denní lhůta na projednání Legislativní radou vlády.

Orgán pro externí oznamování

Hlavní problém spatřujeme v povaze a zařazení orgánu (nazývaný „Agentura“), na který se budou oznamovatelé obracet. Má se totiž jednat o odbor Ministerstva spravedlnosti. Chybí tak jasné záruky nezávislosti, které požaduje i související evropská směrnice, ze které zákon vychází. Při absenci záruk nezávislosti může být zásadním způsobem ohrožená důvěryhodnost Agentury v očích oznamovatelů, ti by se pak na ni mohli obávat obracet. Byl by tak ohrožen jeden ze stavebních kamenů zákona.

Za ideální řešení považujeme přidružení Agentury k Veřejnému ochránci práv. Úřad ombudsmana zajišťuje záruky nezávislosti a samostatnosti a zároveň má dobré odborné předpoklady ke zvládnutí agendy whistleblowingu po věcné stránce.

Doporučení Rekonstrukce státu

- Návrh zákona předložený vládě by měl obsahovat legislativní varianty zakotvení orgánu pro externí oznamování - tzn. Agentury, které by byly blíže rozpracované v důvodové zprávě včetně rozpočtových aspektů. Příslib zpracování variant již zazněl na Radě vlády pro koordinaci boje s korupcí.
- Varianty by měly přinejmenším obsahovat:
  - Přidružení Agentury k Veřejnému ochránci práv
  - Přidružení Agentury k Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a hnutí
  - Přidružení Agentury k Ministerstvu spravedlnosti jakožto organizační složky státu (lze tak dosáhnout alespoň základních záruk nezávislosti oproti variantě odboru na MSp)